

Comisia de control al finanțelor publice

RAPORT

la proiectul de lege privind efectuarea unui audit public extern în domeniul gazelor naturale (nr.380 din 01.12.2021), Lectura a II-a

Comisia de control al finanțelor publice, a examinat pentru lectura a doua **proiectul de lege privind efectuarea unui audit public extern în domeniul gazelor naturale** și informează despre următoarele.

Proiectul de lege nr.380 din 01.12.2021 privind efectuarea unui audit public extern în domeniul gazelor naturale a fost aprobat în lectura întâi în cadrul ședinței Parlamentului din 9 decembrie curent.

Pentru lectura a doua Comisia de control al finanțelor publice a examinat amendamentele deputaților înaintate la proiectul de lege, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, avizul Guvernului, avizele Curții de Conturi și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, precum și recomandările expertizei anticorupție a Centrului Național Anticorupție, iar rezultatul examinării sunt expuse în tabelul de sinteză, parte integrantă la prezentul raport.

Menționăm că proiectul de lege a fost redactat în corespundere cu amendamentele acceptate de Comisie și propunerile de ordin redacțional, expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

În contextul amendamentelor acceptate, Comisia de control al finanțelor publice, cu votul majorității membrilor prezenți la ședință (3 voturi „pro”, 1 vot „abținere”) propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de lege nr.380 din 01.12.2021 în lectura a doua.

Tatiana CUNEȚCHI,
Președintele Comisiei

Ex: Roman Starasciuc
tel: (022) 820-276; e-mail: roman.starasciuc@parlament.md

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor la proiectul de lege
privind efectuarea auditului public extern în domeniul gazelor naturale
(nr.380 din 01.12.2020)

Lectura a II-a

Nr.	Textul proiectului de lege	Autorul și conținutul amendamentului, obiecției, propunerii	Decizia Comisiei de control al finanțelor publice
Observații de ordin general și procedural		<p>Comisia parlamentară economie, buget și finanțe (Coraport CEB-06 nr.317 din 09.12.2021) Ținând cont de prevederile art.3 alin.(1) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și art.8 alin.(1) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Comisia menționează despre necesitatea prezentării opiniei Curții de Conturi și a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică asupra proiectului de lege menționat.</p> <p>Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-08 nr.540 din 08.12.2021) Proiectul de lege va avea impact asupra activității de întreprinzător, fapt ce denotă necesitatea efectuării analizei impactului de reglementare conform prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și art. 13 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.</p>	<p>Se acceptă. Opiniile autorităților (Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și Curtea de Conturi a Republicii Moldova) sunt trecute în Sinteză și au fost examinate de Comisie.</p> <p>Activitatea de întreprinzător nu poate fi periclitată prin proiect, deoarece însăși procesul de audit nu poate periclita în vreun fel activitatea economică a întreprinderilor de gaze naturale (în sensul Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale). Conform art.2 al Legii Nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, auditul urmărește „a</p>

		<p>stabili dacă entitatea auditată a fost gestionată/realizată în mod econom, eficient și eficace, în conformitate cu legile și regulamentele aplicabile, și dacă situațiile financiare ale acesteia au fost prezentate corect”.</p> <p>În același ordine de idei, prin proiect nu sunt aduse modificări procesului inițierii, desfășurării și lichidării afacerii în domeniul gazelor naturale (principiul previzibilității - art.5 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător); nu se stabilește eliberarea actelor permise suplimentare, precum și careva plăți suplimentare pentru acestea (previzibilitatea cheltuielilor - art.6 al Legii nr.235/2006); și, nu se instituie condiții tehnice, sanitare, standarde sau alte documente similare (nu încalcă previzibilitatea documentelor normativ-tehnice - art.7 al Legii nr.235/2006).</p> <p>Totodată, proiectul de lege nr.380/2021 a fost deja analizat de către Guvern, CCRM, ANRE, CNA.</p>
	<p>Dat fiind, că propunerea legislativă vizează Curtea de Conturi, în temeiul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, considerăm necesar examinarea proiectului de lege în cadrul acestei autorități cu prezentarea avizului în acest sens.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Sinteza cuprinde avizul Curții de Conturi a Republicii Moldova la Proiectul de lege nr.380 din 01.12.2021 (nr.03-830-21 din 06.12.2021).</p>
	<p>În același timp, întrucât proiectul de lege propune de a efectua auditul conformității cheltuielilor și</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>investițiilor capitale la societățile comerciale din domeniul gazelor naturale, în temeiul art. 8 alin. (1) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, considerăm oportun a se solicita opinia Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.</p> <p>Curtea de Conturi a Republicii Moldova (nr.03-830-21 din 06.12.2021)</p> <p>În cazul adoptării de către Parlamentul Republicii Moldova a proiectului de lege supus avizării, va fi necesară prioritizarea misiunilor de audit planificate pentru anul 2022, identificarea resurselor umane necesare, reevaluarea volumului activităților de audit în funcție de numărul om/ore stabilit și costurile muncii angajaților. Curtea de conturi va asigura planificarea activității de audit în limitele bugetului aprobat, astfel încât realizarea auditului public extern în domeniul gazelor naturale să nu necesite mijloace financiare suplimentare.</p>	<p>Sinteza cuprinde avizul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică la Proiectul de lege nr.380 din 01.12.2021 (nr.06-01/4360 din 10.12.2021).</p> <p>Confirmat prin avizul nr.03-830-21 din 06.12.2021.</p>
	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Potrivit art.32 alin.(5) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Curtea de Conturi are dreptul să efectueze auditul financiar la întreprinderi de stat și municipale, la societățile comerciale al căror capital social aparține în întregime statului sau unității administrativ-teritoriale, precum și la societățile comerciale în care statul, unitățile administrativ-teritoriale, întreprinderile de stat și municipale dețin, fiecare separat sau împreună, cel puțin jumătate din capitalul social.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Comisia apreciază că propunerea depășește obiectul de reglementare al Proiectului nr.380/2021.</p>

		<p>În acest sens, o soluție pentru efectuarea unui audit în cadrul societăților pe acțiuni cu capital de stat rezidă în modificarea art.32 alin.(5) din legea menționată, în sensul reducerii cotei statului în capitalul social de la „cel puțin jumătate din capitalul social” la „cel puțin 25% din capitalul social”, ceea ce va oferi posibilitatea și temeiul juridic pentru efectuarea auditului la tipuri de societăți pe acțiuni în care statul deține cotă în capitalul social.</p> <p>Astfel, menționăm că modificarea art.32 alin.(5) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova va atrage după sine necesitatea derogării de la prevederile art.88 din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni. Prin urmare, având în vedere faptul că propunerea de modificare a art.32 alin.(5) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova vizează Curtea de Conturi, considerăm oportună promovarea proiectului de lege pentru efectuarea auditului public extern în domeniul gazelor naturale de către Curtea de Conturi.</p>	
1.	<p>Art. I. – (1) Prin derogare de la prevederile articolului 88 din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 372-382, art. 341), articolului 32 din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Curtea de Conturi va efectua auditul conformității cheltuielilor și investițiilor capitale la</p>	<p>Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-08 nr.540 din 08.12.2021) La alin.(1): a) cu referire la invocarea Legii nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, necesită a fi invocată sursa publicării legii, aceasta fiind publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 1-6, art. 18;</p>	Se acceptă.

societățile comerciale din domeniul gazelor naturale.	<p>b) în ceea ce privește auditul „conformității cheltuielilor și investițiilor capitale” la entitățile auditate, menționăm, că termenul „audit al conformității” în sensul art. 2 din Lege semnifică activitatea independentă realizată în vederea obținerii asigurării ca activitățile, tranzacțiile financiare efectuate sunt, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu reglementările aplicabile, iar noțiunea de „<i>raport al auditorului</i>” ca document standardizat scris de către auditorul public, care include constatări și concluzia sau opinia auditorului cu privire la conformitatea activităților și tranzacțiilor financiare cu reglementările identificate drept criterii (în cazul auditului conformității). În acest sens, se va revedea obiectul care va fi supus auditului public extern, ținându-se cont că în sensul art. 2 din Lege, obiect al conformității constituie activitățile și tranzacțiile financiare desfășurate/încheiate de entitatea auditată.</p>	<p>Se regăsește în normele de reglementare internă a Curții de Conturi.</p> <p>S-a reformulat în întregime. S-a acceptat amendamentul propus de autor, cu condiția înlocuirii sintagmei „subsidiarele acestora” cu sintagma „întreprinderile înrudite”. Sintagma: „la societățile comerciale din domeniul gazelor naturale.” se înlocuiește cu: „întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, precum și întreprinderile înrudite, inclusiv cele deținute indirect”.</p>
	<p>c) privitor la determinarea subiecților de drept care vor fi supuși auditului public extern, în redacția acestui alineat se propune efectuarea acestui audit la societățile comerciale din domeniul gazelor naturale, iar la alin. (2) se prevede că auditul se va desfășura la societățile pe acțiuni, la entitățile de drept public, precum și la alte persoane juridice afiliate acestora în partea ce ține de domeniul gazelor naturale. Asupra acestui fapt, ținem să menționăm, că potrivit art. 245 alin. (2) din Codul civil, societatea comercială poate fi constituită sub formă de societate în nume colectiv, de societate</p>	

	<p>în comandită, de societate cu răspundere limitată și de societate pe acțiuni.</p> <p>Conform datelor din Registrul de licențiere în domeniul gazelor naturale (actualizat la data de 25.10.2021), genurile de activitate pentru transportul gazelor naturale, furnizarea gazelor naturale, distribuția gazelor naturale, precum și pentru furnizarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare sunt desfășurate atât de societăți pe acțiuni, cât și de societăți cu răspundere limitată.</p> <p>De aceea, dat fiind, că la categoria societăți comerciale, conform art. 245 din Codul civil, se atribuie societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată, iar alin. (2) din proiect atribuie la entitatea auditată doar societățile pe acțiuni, în redacția alin. (1) din proiect propunem ca după cuvintele „societățile comerciale” să fie introdus textul „la entitățile de drept public, precum și la alte persoane juridice afiliate acestora din domeniul gazelor naturale.”. În acest context, alin. (2) se va exclude.</p> <p style="text-align: center;">Amendament propus de dl deputat R. MARIAN</p> <p style="text-align: center;">(RM nr.11/03-132 din 20.12.2021)</p> <p>La alin.(1), cuvintele „societățile comerciale din domeniul gazelor naturale” se substituie cu cuvintele „întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, precum și subsidiarele acestora, inclusiv cele deținute indirect”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>(3 voturi „pro”, 1 vot „abținere”)</p> <p>Se propune ca sintagma „subsidiarele acestora” să fie înlocuită cu sintagma „întreprinderile înrudite”.</p>
--	--	---

	<p>Amendament propus de dl deputat P. BURDUJA (PB nr.07/12-21 din 09.12.2021) La Art. I alin.(1) – după cuvintele „din domeniul gazelor naturale,” se completează cu textul: „conform listei întreprinderilor prezentate de către Agenția Națională de Reglementare în Energetică, precum și la societățile comerciale unde statul deține o cotă parte de 25% și mai mult în capitalul statutar al acestora.” Argumentare: Prin acest amendament, se propune efectuarea unui audit public extern în domeniul gazelor naturale conform listei întreprinderilor prezentate de către ANRE. De menționat că ANRE implementează politica statului privind reglementarea în sectoarele energetice, asigură reglementarea și monitorizarea funcționării eficiente a pieței de energie și desfășurarea activităților în sectoarele energetice în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate și transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului. Concomitent se propune ca auditul public extern în domeniul gazelor naturale să fie extins și la societățile comerciale unde statul deține o cotă parte de 25 % și mai mult în capitalul statutar al acestora.</p> <p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare, ANRE) (nr.06-01/4360 din 10.12.2021)</p>	<p>Nu se acceptă. (1 vot „pro”, 1 vot „contra”, 2 voturi „abținere”) Nu a înfrunit numărul necesar de voturi.</p>
--	--	--

	<p>Propunerea: La Art. I alin. (1), sintagma: „articolul 32 din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova” urmează a fi substituită cu sintagma: „art. 32 alin. (5) din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova”.</p> <p>Argumentare: Propunerea respectivă rezultă din obiectivele auditului care urmează a fi efectuat și subiecții la care urmează a fi supuși auditului, precum și din argumentele expuse de către autori în Nota informativă la proiectul de lege respectiv. Or, în Nota informativă, la pct. 2 „Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite”, la alineatul 3, se face referire expres la derogarea care urmează a fi operată de la art. 32 alin. (5) din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova. Prin urmare, proiectul trebuie să corespundă argumentelor pe care acesta se consolidează conform Notei informative.</p>	<p>Nu se acceptă. Nu reprezintă obiectul proiectului nr.380/2021.</p>
	<p align="center">Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La Art.I: Potrivit art.31 alin.(1) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Curtea de Conturi efectuează următoarele tipuri de audit: audit financiar, audit al conformității și audit al performanței. Astfel, în acest sens, este necesar de clarificat care este tipul de audit solicitat, întrucât în titlul proiectului și în nota informativă se indică auditul public extern, iar la art. I se menționează despre auditul</p>	<p>Nu se acceptă. Conform art.2 al Legii Nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova: „audit public extern (audit al sectorului public/în sectorul public) – proces sistematic de evaluare independentă și obiectivă desfășurat pentru a obține probe și a stabili dacă entitatea auditată a fost gestionată/realizată în mod econom, eficient și eficace, în conformitate cu legile și</p>

	conformității cheltuielilor și investițiilor capitale la societățile comerciale din domeniul gazelor naturale.	regulamentele aplicabile, și dacă situațiile financiare ale acestora au fost prezentate corect;” – este o noțiune cuprinzătoare (generală) care înglobează toate cele trei tipuri de audit: financiar, al performanței și al conformității.
2.	(2) Auditul se va desfășura la societăți pe acțiuni, la entitățile de drept public, precum și la alte persoane juridice afiliate acestora în partea ce ține de domeniul gazelor naturale.	<p>S-a reformulat în întregime. Conținutul alin.(2) a fost modificat, după propunerea autorului, cu reglementarea în textul proiectului a „întreprinderilor de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, întreprinderile înrudite, precum și alte persoane juridice afiliate direct sau indirect, în partea ce ține de domeniul gazelor naturale”.</p> <p>Se acceptă. (3 voturi „pro”, 1 vot „abținere”)</p>
	<p>Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-08 nr.540 din 08.12.2021) Redacția alin. (2) atribuie la categoria de entități auditate și entitățile de drept public. Art. 27 din Legea nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare prevede efectuarea auditului la entitățile de interes public, pentru care motiv sugerăm revvederea termenului respectiv.</p> <p>Amendament propus de dl deputat R. MARIAN (RM nr.11/03-132 din 20.12.2021) Alin.(2) va avea următoarea redacție: „Auditul se va desfășura la întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, la subsidiarele acestora, precum și la alte persoane juridice afiliate direct sau indirect acestora în partea ce ține de domeniul gazelor naturale”.</p> <p>ANRE (nr.06-01/4360 din 10.12.2021) Propunere: Art. I alin. (2) se expune în redacție nouă după cum urmează: „(2) Auditul se va desfășura la întreprinderile de gaze naturale, precum și la alte persoane juridice afiliate acestora în partea ce ține de domeniul</p>	<p>S-a reformulat în întregime. A fost acceptată propunerea autorului proiectului, totodată cu înlocuirea sintagmei „subsidiarele acestora” cu sintagma „întreprinderile înrudite”.</p> <p>Alin.(2) va avea următoarea redacție:</p>

	<p>gazelor naturale. În cadrul echipei de audit Curtea de Conturi va atrage specialiști din cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică”.</p> <p>Argumentare: Întru susținerea celor menționate, comunicăm următoarele argumente:</p> <p>1) Necesitatea excluderii din proiect a noțiunii de „entități de drept public”, rezultă din cercul de subiecți necesari de a fi auditați, or, întreprinderile din sectorul energetic nu cad sub incidența noțiunii de „entități de drept public”, iar utilizarea noțiunii respective în textul legii va genera divergențe de interpretare și echivoc în procesul aplicabilității.</p> <p>Cu titlu de precizare menționăm, că în conformitate cu art. 173 din Codul Civil, persoanele juridice sunt de drept public sau de drept privat care, în raporturile civile, sunt situate pe poziții de egalitate.</p> <p>Astfel, entitățile de drept public sunt cele prevăzute la art. 174 din Codul Civil „Persoanele juridice de drept public” - statul și unitățile administrativ-teritoriale.</p> <p>Totodată, art. 2 din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007, entitatea de interes public este entitate care are o importanță deosebită pentru public datorită domeniului (tipului) de activitate și care reprezintă o instituție financiară, un organism de plasament colectiv în valori mobiliare, o societate de asigurări, un fond nestatal de pensii, o societate comercială ale cărei acțiuni se cotează la bursa de valori.</p> <p>Reieșind din normele citate, menționăm că întreprinderile de gaze naturale nu pot fi asimilate „entităților de drept public”. Or, acestea sunt</p>	<p>„Auditul se va desfășura la întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, la întreprinderile înrudite, precum și la alte persoane juridice afiliate direct sau indirect acestora, în partea ce ține de domeniul gazelor naturale.”.</p>
--	---	--

	<p>persoane juridice deținătoare de licență pentru activitățile de producere, de transport, de distribuție, de stocare sau de furnizare a gazelor naturale, care prin prisma legislației aplicabile sectorului gaze naturale sunt definite ca fiind „întreprinderi de gaze naturale”.</p> <p>Relevante în acest context fiind prevederile art. 2 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, în conformitate cu care: „întreprinderea de gaze naturale este persoană fizică sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de producere, de transport, de distribuție, de stocare sau de furnizare a gazelor naturale și care îndeplinește funcții comerciale, tehnice și/sau de întreținere în legătură cu activitățile menționate, dar care nu implică consumatorii finali”.</p> <p>2) Necesitatea participării reprezentanților ANRE la efectuarea auditului la întreprinderile de gaze naturale, derivă din prevederile art. 8 alin. (1) și art. 15 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.</p> <p>În acest sens, considerăm că efectuarea auditului de către o echipă cu reprezentanții ai ambelor autorități va avea ca finalitate desfășurarea unui audit complex care va atinge obiectivele propuse de către autori, fiind asigurată verificarea tuturor aspectelor activității întreprinderilor de gaze naturale.</p> <p style="text-align: center;">Centrul Național Anticorupție (ELO21/78613 din 13.12.2021)</p> <p>Prevederile proiectului, în redacția propusă pentru expertiza anticorupție, nu asigură nivelul suficient</p>	<p>Propunerea se regăsește la art.7 alin.(4) din Legea nr.260/2017: „Curtea de Conturi este în drept să contracteze specialiști calificați sau entități specializate pentru prestarea de servicii/acordarea asistenței de specialitate.”</p>
--	--	--

de predictibilitate al normei juridice, sub aspectul identificării subiecților vizai de auditul în cauză și nemijlocit spectrul de activități realizat de către agentul public/entitatea publică în raport cu aceștia. Carențele în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.3 alin.(1) lit.d), art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100/2017 și a principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, stabilite de prevederile Legii nr.235/2006.

Deficiențele redacției propuse, pot determina interpretarea discreționară a normei și multiple riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. Formularea de o manieră ambiguă a atribuțiilor exercitate de către un agent public/entitate publică determină posibilitatea de a le interpreta diferit în diferite situații (inclusiv de a le interpreta în versiune preferată și posibilitatea alegerii de către agentul public a interpretării celei mai convenabile a atribuțiilor sale), fără a ține seama de interesul general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82/2017).

În contextul dat, sunt create precondiții pentru admiterea incidentelor de integritate/manifestărilor de corupție de către agentul public responsabil de implementarea

	<p>acesteia/persoana care are sau care susține că are influență asupra acestuia (interpretarea tendențioasă restrictivă/extensivă a cercului de subiecți vizati de audit, cu scopul exonerării unui anumit subiect de auditare, sau auditarea nejustificată a unui subiect, etc.).</p> <p>În aceeași ordine de idei, potențialii subiecți vizati de auditul preconizat, pot fi tentați de a recurge la metode corupte pentru a determina agentul public responsabil de implementarea normei/factorul de decizie din cadrul entității publice responsabile, de a interpreta norma în sensul necesar subiectului în cauză (determinarea agentului public de a exonera subiectul în cauză de audit, etc.).</p> <p>De asemenea, se accentuează inclusiv riscul obstrucționării examinării activității agenților publici responsabili de implementarea normei și adoptarea deciziilor vis-a-vis de cercul de subiecți vizati de auditul propus și atragerii la răspundere a acestora pentru eventualele incidente de integritate/manifestări de corupție admise.</p> <p>Recomandări: Pentru a asigura precizia și aplicarea univocă a derogărilor propuse prin proiect, se recomandă revizuirea redacției propuse, în sensul reglementării exhaustive a subiecților supuși auditului/stabilirea unor criterii clare potrivit cărora pot fi cu certitudine calificați subiecții supuși auditului de conformitate.</p>
	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul normei la Art.I alin.(2) a fost modificat astfel încât norma să ofere suficientă certitudine și precizie, în ce privește categoria subiecților supuși auditului: Astfel, în text introducându-se sintagma „întreprinderile de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, întreprinderile înrudite, precum și alte persoane juridice afiliate direct sau indirect acestora, în partea ce ține de domeniul gazelor naturale” (noțiuni reglementată de Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale).</p>

<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Cu privire la subiecții care urmează să fie auditați, menționăm că în Art. I alin.(1) este specificat că auditul se va desfășura la societățile comerciale din domeniul gazelor, iar la alin.(2) se propune efectuarea auditului la societățile pe acțiuni, la entitățile de drept public, precum și la alte persoane juridice afiliate acestora în partea ce ține de domeniul gazelor naturale. Astfel, se va ține cont că, potrivit art.245 alin.(2) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, societatea comercială poate fi constituită doar sub formă de societate în nume colectiv, de societate în comandită, de societate cu răspundere limitată și de societate pe acțiuni. Referitor la entitățile de drept public, relevăm că în cadrul normativ se operează cu noțiunea de entitate sau entitate de interes public (entitate de interes public - entitate ale cărei valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată; bancă; asigurător (reasigurător)/societate de asigurări; organism de plasament colectiv în valori mobiliare cu personalitate juridică; entitate mare care este întreprindere de stat sau este societate pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social (art.3 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017). Totodată, pentru a nu fi create confuzii sau interpretări greșite asupra proiectului de lege, sugerăm revizuirea noțiunilor din proiect, astfel încât forma juridică de organizare a entităților ce urmează a fi auditate să corespundă prevederilor art.32 alin.(5) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova.</p>	<p>S-a reformulat în întregime.</p> <p>Conținutul alin.(2) a fost modificat, după propunerea autorului, cu reglementarea în textul proiectului a „întreprinderilor de gaze naturale cărora le-au fost impuse obligațiile de serviciu public, întreprinderile înrudite, precum și alte persoane juridice afiliate direct sau indirect acestora, în partea ce ține de domeniul gazelor naturale”.</p>
--	--

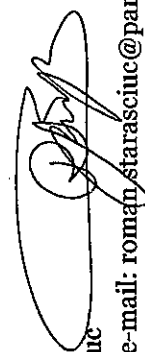
<p>3.</p>	<p>(3) Entitățile auditate, indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică, sunt obligate să admită neîngrădit aflarea auditorilor Curții de Conturi pe teritoriul său, să asigure accesul direct și liber, în timp util la informațiile digitalizate, bazele de date necesare exercitării corespunzătoare a misiunii de audit conform prezentului mandat. Entitățile auditate vor asigura prezentarea informațiilor, datelor, actelor normative de reglementare și documentelor necesare în formatul și termenul solicitat de Curtea de Conturi.</p>	<p>Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-08 nr.540 din 08.12.2021) La alin. (3):</p> <p>a) în partea ce ține de folosirea terminologiei „<i>forma organizatorico-juridică</i>” relevăm, că acest termen este utilizat în legislația în vigoare ca „<i>forma juridică de organizare</i>”. Această terminologie este expres prevăzută și în cadrul noțiunii de „entitate auditată” definită la art. 2 din Legea nr 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, ca fiind persoana juridică sau fizică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, responsabilă de gestionarea resurselor financiare publice și/sau a patrimoniului public și/sau de reglementarea unui domeniu economic și/sau social, precum și programul sau activitatea supuse auditului public extern. Prin urmare, termenul „forma organizatorico-juridică” se va substitui cu termenul „forma juridică de organizare”;</p> <p>b) referitor la efectuarea auditului public extern de către „<i>auditorii Curții de Conturi</i>”, Legea operează cu termenul „<i>auditor public</i>” ca fiind un angajat al Curții de Conturi care este certificat în domeniul auditului public extern sau obține această calitate prin numire și care este în drept să conducă și/sau să efectueze misiuni de audit public extern. În scopul unificării terminologiei utilizate în cadrul legislativ, cuvintele „auditorilor Curții de Conturi” propunem a fi substituite cu cuvintele „auditorilor publici”;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
------------------	--	--	---------------------------------------

	<p>c) cât privește obligarea entităților auditate de a permite accesul auditorilor publici pe teritoriul acestora, la informații, baze de date, relevăm, că sub aspect terminologic, art. 36 alin. (2) litera a) și b) din Lege prevede, că entitățile auditate sunt obligate să asigure accesul auditorilor publici pe teritoriul lor, în sediile sau în alte localuri ale lor și să le creeze condiții de lucru adecvate, precum și să prezinte, la cererea auditorului public, actele, documentele, informațiile și bazele de date necesare într-un termen rezonabil, care nu va depăși limita stabilită de auditor.</p> <p>Pe motiv, că Legea deja conține o exprimare juridică vis-a-vis de accesul auditorului public la sediul și datele/informațiile entității auditate, considerăm oportun revederea redacției acestui alineat în sensul utilizării terminologiei utilizate la ar. 36 alin. (2) lit. a) și b), precum și la art. 32 alin. (8) din Lege.</p> <p style="text-align: center;">Amendament propus de dl deputat R. MARIAN (RM nr.11/03-132 din 20.12.2021)</p> <p>Aliniatul (3) va avea următoarea redacție:</p> <p>„Entitățile auditate, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sunt obligate să admită neîngrădit aflarea auditorilor publici pe teritoriul său, să asigure accesul direct și liber, în timp util la informațiile digitalizate, bazele de date necesare exercitării corespunzătoare a misiunii de audit conform prezentului mandat.</p> <p>Entitățile auditate vor asigura prezentarea informațiilor, datelor, actelor normative de reglementare și documentelor necesare în formatul și termenul solicitat de Curtea de Conturi.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru evitarea situațiilor de interpretare eronată a prevederilor proiectului, a fost acceptată formula de consacrare expresă propusă de autor:</p> <p>„Entitățile auditate, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sunt obligate să admită neîngrădit aflarea auditorilor publici pe teritoriul său, să asigure accesul direct și liber, în timp util la informațiile digitalizate, bazele de date necesare exercitării corespunzătoare a misiunii de audit conform prezentului mandat.</p> <p>Entitățile auditate vor asigura prezentarea informațiilor, datelor, actelor normative de reglementare și documentelor necesare în formatul și termenul solicitat de Curtea de Conturi.</p>
	<p>Se acceptă. (3 voturi „pro”, 1 vot „abținere”)</p>	

		reglementare și documentelor necesare în formatul și termenul solicitat de Curtea de Conturi.”	
4.	<p>(4) În scopul exercitării mandatului prevăzut de prezenta lege, Curtea de Conturi are acces neîngrădit la prelucrarea datelor cu caracter personal și informațiilor ce conțin secret comercial.</p>	<p>Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului (DGJ-08 nr.540 din 08.12.2021)</p> <p>La alin. (4), cu referire la dreptul Curții de Conturi de a avea acces neîngrădit la prelucrarea datelor cu caracter personal, sub aspect terminologic, art. 32 alin.(5) din Lege prevede, că Curtea de Conturi are dreptul de a prelucra datele cu caracter personal, pentru care motiv, recomandăm corelarea ambelor prevederi.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La alin.(4), referitor la mențiunea că Curtea de Conturi are acces neîngrădit la prelucrarea datelor cu caracter personal și a informațiilor ce conțin secret comercial, considerăm necesar a se menționa că prelucrarea datelor cu caracter personal și a informațiilor ce conțin secret comercial se va efectua în conformitate cu actele normative.</p>	<p>În opinia autorilor, este absolut necesar asigurarea accesului neîngrădit al Curții la toate categoriile de informații – inclusiv la informațiile ce conțin secret comercial, - din acest considerent considerăm necesară reglementare expresă a acestor aspecte.</p> <p>În opinia autorilor, este necesară consacrarea distinctă.</p>
5.	(5) Raportul auditului privind rezultatele auditului public extern executat, precum și hotărârea Curții de Conturi de aprobare a raportului vor fi prezentate Parlamentului Republicii Moldova până la data de 31 octombrie 2022.	<p>Amendament propus de dl deputat R. MARIAN (RM nr.11/03-132 din 20.12.2021)</p> <p>La alin.(5), cuvintele „31 octombrie 2022” se substituie cu cuvintele „30 noiembrie 2022”.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Totodată, pentru claritate, este necesar ca în cuprinsul proiectului să fie indicată perioada pentru care urmează a fi efectuat auditul,</p>	<p>Se acceptă. (3 voturi „pro”, 1 vot „abținere”)</p> <p>Nu se acceptă.</p>

		deoarece la alin.(5) este indicată doar data la care trebuie să fie prezentat raportul auditului de către Curtea de Conturi.	
6.	Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.		

Tatiana CUNETCHI,
Președintele Comisiei

Ex: Roman Starasciuc
 tel: (022) 820-276; e-mail: roman.starasciuc@parlament.md